

att Riksdagen ville besluta att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta fullständigt utreda, huruvida och under hvilka villkor det må kunna tillkomma kommun å landet att åt ordförande i kommunalnämnden anslå särskild godtgörelse för med uppdraget förenade besvär och kostnader, samt till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill den sålunda skedda utredningen kan föranleda.

Stockholm den 27 januari 1911.

C. J. Berggren.

Nr 186.

Af herr **Branting**, m. fl., om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående allmän och lika kommunalrösträtt för så väl män som kvinnor m. m.

Det är vår afsikt att innevarande riksdag, den sista i en treårsperiod, på nytt framställa de yrkanden, för hvilka vårt parti redan vid flera föregående riksdagar gjort sig till målsman, om omedelbart fortgående på demokratiseringens väg genom en verkligt *demokratisk författningsrevision* som grundval för vårt samhälles utveckling i folklig riktning. Som ett nödvändigt led i denna demokratisering framstår krafvet på vissa genomgripande ändringar äfven i kommunallagarna. Med hänvisning till en blifvande allmän motivering framlägga vi redan nu de yrkanden i dessa afseenden, som måste framställas före den första motions-tidens utgång för att kunna till behandling upptagas.

Vi hemställa alltså,

att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t ville anhålla, det Kungl. Maj:t måtte låta utarbета och för

Riksdagen framlägga förslag till sådana ändringar i nu gällande förordningar angående kommunalstyrelse på landet, i stad och i Stockholm, liksom ock i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd, att den kommunala rösträtten kommer att byggas på grundval af allmän och lika rösträtt för såväl män som kvinnor, samt

att Riksdagen, intill dess dylikt förslag kan blifva genomfört, för sin del ville antaga nedannämnda förändringar af vissa paragrafer i följande kommunala författningar:

Förordningen om kommunalstyrelse på landet.

§ 4.

Medlem af en kommun på landet är en hvar, som där är mantalskrifven.

§ 8.

Mom. 1. En hvar välfrejdad svensk undersåte, som är medlem af en kommun, uppnått tjuguetå års ålder samt enligt § 57 är förbunden att erlægga skatt till kommunen och icke häftar för kommunalutskylder, som förfallit till betalning under sistförflutna kalenderåret, är berättigad att deltaga i kommunalstämmans öfverläggningar och beslut.

Mom. 2. Enahanda rättighet tillkommer hvarje välfrejdad kvinna, som är medlem af en kommun, uppnått tjuguetå års ålder och är gift med svensk man, som enligt bestämmelserna i föregående moment är kommunalt röstberättigad.

Mom. 3. Den, som står under förmynderskap, må ej utöfva rösträtt.

§ 11.

Mom. 1. Hvarje röstberättigad äger en röst.

Mom. 2. Där — — — — grunden.

Förordningen om kommunalstyrelse i stad.

§ 3.

Medlem af stadskommun är enhvar, som där är mantalsskrifven.

§ 9.

Mom. 1. Enhvar välfrejdad svensk undersåte, som är medlem af en stadskommun, uppnått tjuguetå års ålder samt enligt § 57 är förbunden att erlägga skatt och icke häftar för stadsutskylder, som förfallit till betalning under sistförflutna kalenderåret, är berättigad att vid allmän rådstuga deltaga i öfverläggningar och beslut i alla de staden rörande angelägenheter, hvilka icke enligt rikets grundlagar eller särskilda författningar äro vissa klasser af stadens medlemmar förbehållna.

Mom. 2. Enahanda rättighet tillkommer hvarje välfrejdad kvinna, som är medlem af en kommun, uppnått tjuguetå års ålder och är gift med svensk man, som enligt bestämmelserna i föregående moment är kommunalt röstberättigad.

Mom. 3. Den, som står under förmynderskap, må ej utöfva rösträtt.

§ 11.

Enhvar, som är röstberättigad vid allmän rådstuga, äger en röst.

Förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm.

§ 2.

Mom. 1. Medlem af kommunen är enhvar, som där är mantalsskrifven

Mom. 2. I såväl — — — — — förbehållna.

§ 7.

Mom. 1. Enhvar välfrejdad svensk undersåte, som är medlem af kommunen, uppnått tjuguetå års ålder, samt enligt § 40 är förbunden att till kommunen erlägga skatt och icke häftar för stadsutskylder, som förfallit till betalning under sistförflutna kalenderåret, är berättigad att i val af stadsfullmäktige deltaga.

Mom. 2. Enhanda rättighet tillkommer hvarje välfrejdad kvinna, som är medlem af en kommun, uppnått tjuguetå års ålder och gift med svensk man, som enligt bestämmelserna i föregående moment är kommunalt röstberättigad.

Mom. 3. Den, som står under förmynderskap, må ej utöfva rösträtt.

§ 9.

Vid valet äger hvarje röstande en röst.

Förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd.

§ 6.

Vid omröstning följes på landet hvad för kommunalstämma och i stad hvad för allmän rådstuga stadgadt är i afseende på rösträtts utöfning och öfverlåtande på annan person.

De för kommunerna gällande — — — — —
— — — — — vid kyrkostämma företedda.

Förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm.

§ 5.

Mom. 1. Enhvar, som är röstberättigad vid val af stadsfullmäktige, äger å kyrkostämma en röst.

Förordningen om landsting.

§ 10.

Valbar till landstingsman är enhvar inom landstingsområdet röstberättigad man eller kvinna, som uppnått 25 års ålder.

Landstingsman kan ej vara: a), b), c) och d) (= nuvarande bestämmelser).

Gift kvinna, som är röstberättigad, vare ej på den grund, att hon står under mannens målmanskap, obehörig att utöfva uppdrag, hvarom nu är fråga.

För valbarhet till suppleant erfordras samma egenskaper, som för valbarhet till landstingsman.

Landstingsman eller suppleant må ej kunna uppdraget sig afsäga, såvida han ej fyra år tjänstgjort såsom landstingsman eller uppnått 60 års ålder eller eljest uppgifver hinder, som af landstinget godkännes.

Väljes kvinna till landstingsman eller suppleant, äger hon när som helst afsäga sig uppdraget.

§ 24.

Landstingsman eller suppleant äger i godtgörelse för inställelse vid landstingets möte åtnjuta dagtraktamente med sex kronor om dagen för den tid, som mötet varar, och den, som oundgängligen åtgår till resan fram och åter, äfvensom ersättning för själfva resekostnaden, beräknad efter skjutslega för en häst, där icke järnväg är att tillgå eller ångbåtslägenhet begagnas, men efter afgiften i andra klassens vagn på järnväg, där sådan finnes, och för en hyttplats eller, när hyttplats ej förekommer, en salongplats på ångfartyg, där resan såmedelst sker.

Slutligen hemställes, att vederbörande utskott, i händelse af bifall till dessa framställningar, måtte vidtaga de jämkningar i formuleringen af andra paragrafer i här omhandlade förordningar, hvilka det finner bli en följd af våra yrkanden.

Stockholm den 27 januari 1911.

Hjalmar Branting.

A. C. Lindblad.

O. H. Waldén.

Viktor Larsson.

Nils Persson.